

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Assessment of The Project Development to Quality of Education and
Local Development with Tertiary Institutions
Lower Central Network Annual Fiscal Year 2019 B.E.
Responsibilities of Region Bansomdejchaopraya Rajabhat University

จักรชัย ตระกูลโอสถ ¹

Jakchai Trakoonosot ¹

มนตา ตูลย์เมธาการ ²

Manaathar Tulmethakaan ²

องอาจ นัยพัฒน์ ³

Ong-Art Naiyapatana ³

Received: February 11, 2021 Revised: April 26, 2021 Accepted: May 11, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้เข้ารับ การฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยใช้แนวคิดการประเมิน IPO Model ประยุกต์ใช้กับรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมตามแนวทางของเคิร์กแพทริก ดังนี้

การประเมินปัจจัยนำเข้า กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินกระบวนการ กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 ผลการประเมินโดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด การประเมินผลผลิต ด้านผลการเรียนรู้ ผลการประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมที่ 1 ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะหลังเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด และอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินผลผลิตด้านพฤติกรรม กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 ผลการประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมินด้านพฤติกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินผลผลิตด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรม ที่ 2 พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ คุณภาพการศึกษา การพัฒนาท้องถิ่น

^{1, 2, 3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Education Srinakharinwirot University

¹ Corresponding author. Email:jakchai_trakoonosot@hotmail.com

Abstract

The purpose of this research is to assess the input, process, and output of the quality of education and local development by tertiary institutions in the lower central region of Thailand for the annual Fiscal Year in 2019, in the responsibilities of Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The samples of data collection have consisted of the project leader, project responsible person and trainees. The research tool that used in the research is a questionnaire with a rating scale of five levels. The statistical methods used in data analysis are mean and standard deviation. The results of this research are used the IPO Assessment Model Concept and applied to the Kirkpatrick Approach training evaluation model as follows:

The assessment of input factors of activity 1 and activity 2 found that the evaluation results at the highest level. The assessment of the process of activity 1 and activity 2 showed that the overall results were most appropriate. The evaluation of output and learning outcomes revealed that after participating in activity 1: Trainees had higher learning results than before participating in the activity. Especially after participating in the activities, the trainees have knowledge and understanding in writing the management plan for developing thinking skills. And, according to the standard, the average opinion level was at the highest level. Behavior Output Evaluation, Activity 1 and Activity 2 Evaluation results after participating in the training participants had higher behavioral assessment results than before the activity. Evaluation of the results of the organization (Results) Activity 1 and Activity 2 were found that the results of the evaluation was at the highest level.

Keywords: Project evaluation, Educational quality, Local development

บทนำ

สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลในปัจจุบัน ได้มุ่งพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการอุดมศึกษา หนึ่งในนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาท้องถิ่น โดยการขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวเพื่อผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุน ให้เกิดผลที่ชัดเจนจากปัจจุบันสู่ออนาคต ซึ่งทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันอย่างเป็นระบบและเห็นหน้าการพัฒนาเพื่อเป้าหมายในการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศ ให้เกิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างทางความคิด อุดมการณ์และความเชื่อ รวมไปถึงการตระหนักรู้ในคุณค่า และสืบสานวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

จุดเริ่มต้นของโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษา เป็นพี่เลี้ยง โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เป็นโครงการนำร่องและริเริ่มดำเนินการ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อสอดคล้องกับจุดเน้นเชิงนโยบายของภาครัฐในเรื่อง ยึดหลักการและแนวทางตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยการนำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ และการตั้งศักยภาพจากบริบทด้านทรัพยากรที่สถาบันอุดมศึกษามีอยู่ ร่วมกับชุมชนในพื้นที่เพื่อไปช่วยแก้ปัญหาโดยอาศัยสถาบันอุดมศึกษา สมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค ให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในฐานะพี่เลี้ยงในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนแต่ละ ท้องถิ่นทั่วประเทศ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งองค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในระดับท้องถิ่น ให้สามารถ สะท้อนผลในการพัฒนาศักยภาพที่เกิดขึ้นจริงกับครู นักเรียน อาจารย์ นิสิตนักศึกษา บุคลากรทางการ ศึกษา และชุมชนในท้องถิ่นไปสู่ภาพรวมของการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเห็นผล และ ยั่งยืนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายดังกล่าว ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะภาคอุดมศึกษาซึ่งประสานพลังขับเคลื่อนในรูปของเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกกระจายทั่วภูมิภาค มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทางวิชาการของบุคลากร และเทคโนโลยี ที่จะให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพเข้าสู่ภาคอุดมศึกษา และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มี คุณภาพสูงในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ Thailand 4.0 ต่อไป อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2556)

นอกจากนี้ ทิศทางการดำเนินโครงการฯ ในอนาคตโดยสรุปแล้ว จะมุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย โรงเรียน พี่เลี้ยงเพื่อเป็นต้นแบบที่เข้มแข็งทั้งทางด้านวิชาการและการเป็นแหล่งเรียนรู้ตัวอย่างให้กับ สถานศึกษาในท้องถิ่น ทั่วประเทศจากความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เพื่อมุ่งหมายในการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาได้ตรงจุดสอดคล้องกับบริบทในแต่ละท้องถิ่น และส่งเสริม แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมในอนาคต (สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ การพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยรับผิดชอบโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งทางสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้อนุมัติโครงการ และสนับสนุนงบประมาณ ให้เครือข่ายอุดมศึกษา ภาคกลางตอนล่าง โดยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) เป็นแม่ข่าย เพื่อดำเนิน โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาค กลางตอนล่าง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้น ได้มอบหมายให้คณะครุศาสตร์เป็น ผู้รับผิดชอบ และดำเนินโครงการโดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมี สถาบันอุดมศึกษา เป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะภาคอุดมศึกษาซึ่งประสานพลัง ขับเคลื่อนในรูปของเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกกระจายทั่ว ภูมิภาคและมีความพร้อมทั้งด้านความรู้และความเชี่ยวชาญ ทางวิชาการของบุคลากรและเทคโนโลยีที่จะ

ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพเข้าสู่ภาคอุดมศึกษาและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ Thailand 4.0 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ได้ดำเนินโครงการโดยจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน มุ่งเน้นจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ รู้จักวางแผน ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียนที่เหมาะสมกับชั้นเรียน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกี่ยวกับการเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน อันจะส่งผลให้ครูในสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป และ 2) กิจกรรมการผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล มุ่งเน้นจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สามารถนำความรู้ไปใช้ รู้จักวางแผน ปฏิบัติการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชั้นเรียน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล อันจะส่งผลให้ครูในสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียนดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้แบบ Problem – Based Learning (PBL) การจัดการเรียนรู้แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Communities:PLC) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดองค์ความรู้ทักษะต่าง ๆ ส่งผลให้ครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาทางด้านการศึกษาได้ต่อไปในอนาคต

การประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้น เพื่อให้ทราบผลเชิงประจักษ์ว่าครูผู้สอนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคนิควิธีต่าง ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งตลอดระยะเวลาในการดำเนินจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการสังเกตติดตาม และประเมินผลโครงการฝึกอบรม ซึ่งได้ใช้รูปแบบการประเมิน IPO Model ตามแนวคิดของ LUDWICK และแนวคิดการประเมินโครงการฝึกอบรมของ Kirkpatrick โดยรูปแบบการประเมิน IPO Model มุ่งประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) และการประเมินผลผลิต (Output) โดยประยุกต์ใช้กับรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมตามแนวทางของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ซึ่งมุ่งเน้นลักษณะของโครงการฝึกอบรมจะช่วยให้ผู้ผ่านการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นมีการปรับปรุงทักษะการทำงานดีขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการทำงาน ทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงานในปัจจุบัน หรือพัฒนาโครงการต่อไปในอนาคตการฝึกอบรมจึงเป็นการช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานในการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางการประเมินของเคิร์กแพทริกมุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก โดยไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ตัวโครงการ ซึ่งมีเป้าหมายของการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ระดับ (Kirkpatrick,1998 อ้างใน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2557) ได้แก่ ระดับที่ 1 การประเมินปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึก หรือความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อโครงการฝึกอบรม ระดับที่ 2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่ได้ จากการฝึกอบรมโดยตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ระดับที่ 3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการอบรมนั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่ และระดับที่ 4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Result Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผลจากการฝึกอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กร หน่วยงาน หรือผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง ซึ่งผลการประเมินจะเป็นประโยชน์พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของโครงการ และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินกิจกรรมการฝึกอบรม“การเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูสู่การพัฒนาการคิดของนักเรียน”
2. เพื่อประเมินกิจกรรมการฝึกอบรม“การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล”

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูสู่การพัฒนาการคิดของนักเรียน และกิจกรรมการผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล โดยใช้แนวคิดการประเมิน IPO Model มุ่งประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) และการประเมินผลผลิต (Output) โดยประยุกต์ใช้กับรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรม ตามแนวทางของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) มุ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปฏิกิริยา (Reaction) ด้านการเรียนรู้ (Learning) ด้านพฤติกรรม (Behavior) และด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Results) ซึ่งกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 นั้น ไม่ได้ส่งผลต่อกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ 1) หัวหน้าโครงการฯ จำนวน 1 คน 2) ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 2 คน 3) ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยจำแนกจำนวน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1 จำนวน 109 คน และกิจกรรมที่ 2 จำนวน 107 คน รวมทั้งสิ้น 216 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ 1) หัวหน้าโครงการฯ จำนวน 1 คน 2) ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 2 คน 3) ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานการศึกษา

กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1 จำนวน 100 คน และกิจกรรมที่ 2 จำนวน 100 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างเดือนมีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามหัวหน้าโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 “การเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน”
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามหัวหน้าโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 2 “การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล”

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็น โดยแปลความหมายความเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังนี้

1. ผลการประเมินกิจกรรมที่ 1 “การเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน”

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด วัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมมีความเพียงพอ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความสะดวกต่อการใช้งาน สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีขนาดเหมาะสม ความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่จัดกิจกรรม และ

งบประมาณ ในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D = 0.00) รองลงมา ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรงตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย คุณสมบัติของวิทยากรมีความเหมาะสมอัตราค่าตอบแทนวิทยากรมีความเหมาะสม และอัตราค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่และนักศึกษาช่วยงานมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67 , S.D = 0.47) ตามลำดับ

ด้านปฏิภิกิริยา (Reaction) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินกระบวนการ (Process) ด้านปฏิภิกิริยา (Reaction) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52 , S.D = 0.71) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า วิทยากรมีการเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63 , S.D = 0.63) รองลงมา คือ สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59 , S.D = 0.67) และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57 , S.D = 0.66) ตามลำดับ

ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.00 , S.D = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด และอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.09 , S.D = 0.38) รองลงมา คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผังมโนทัศน์ (A Concept Map) ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.04 , S.D = 0.47) และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังก้างปลา (A Fishbone Map) ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.03 , S.D = 0.42) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46 , S.D = 0.71) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53 , S.D = 0.67) รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังวัฏจักร (A Circle or Cyclical Map) ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52 , S.D = 0.66) และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังก้างปลา (A Fishbone Map) ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51 , S.D = 0.68) ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรม (Behavior) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.52 , S.D = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะการออกแบบการวัดประเมินทักษะการคิดด้วยวิธีการที่หลากหลาย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.59 , S.D = 0.53) รองลงมา คือ มีทักษะการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนได้อย่างสร้างสรรค์ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.57 , S.D = 0.55) และมีทักษะการสอนกระบวนการคิดที่หลากหลายและเป็นระบบ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.56 , S.D = 0.54) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57 , S.D = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด และอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64 , S.D = 0.61) รองลงมา คือ มีทักษะในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดอย่างตรงประเด็น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62 , S.D = 0.59) และมีทักษะ

การออกแบบการวัดประเมินทักษะการคิดด้วยวิธีการที่หลากหลาย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61 , S.D = 0.57) ตามลำดับ

ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70 , S.D = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75 , S.D = 0.46) รองลงมา คือ ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับการสอนเพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียนประสบความสำเร็จ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64 , S.D = 0.52) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินกิจกรรมที่ 2 “การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา”

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.94 , S.D = 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรงตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความสะดวกต่อการใช้งาน สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีขนาดเหมาะสม ความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่จัดกิจกรรม คุณสมบัติของวิทยากรมีความเหมาะสม อัตราค่าตอบแทนวิทยากรมีความเหมาะสม อัตราค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่และนักศึกษาช่วยงานมีความเหมาะสม และงบประมาณในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00 , S.D = 0.00) รองลงมา ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมมีความเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67 , S.D = 0.47) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินกระบวนการ (Process) ด้านปฏิกริยา (Reaction) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า รูปแบบของกิจกรรมมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73, S.D = 0.50) รองลงมา คือ ขั้นตอนการลงทะเบียน/การสมัครเข้าร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64, S.D = 0.59) และวิทยากรมีการเตรียมตัว วางแผนและความพร้อม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60 , S.D = 0.77) ตามลำดับ

ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48 , S.D = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียน Story board ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.63 , S.D = 0.51) รองลงมา คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างปฏิสัมพันธ์โดยการใช้เมาส์อ็อป ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.54 , S.D = 0.54) และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสไลด์ลงทะเบียน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.53 , S.D = 0.56) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลการเรียนรู้ (Learning) หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50 , S.D = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58 , S.D = 0.56) รองลงมา คือ ความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสร้างสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา

เพื่อห้องเรียนดิจิทัล ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56 , S.D = 0.60) และมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55 , S.D = 0.56) ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรม (Behavior) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48 , S.D = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการวางแผนสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56 , S.D = 0.52) รองลงมา คือ มีทักษะในการออกแบบสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัล ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.54 , S.D = 0.53) และมีทักษะในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนได้อย่างสร้างสรรค์ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.53 , S.D = 0.53) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) กิจกรรมที่ 2 “การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา” หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56 , S.D = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีทักษะการสร้างสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ที่แท้จริง ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72 , S.D = 0.53) รองลงมา คือ มีทักษะในการออกแบบสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา เพื่อห้องเรียนดิจิทัล ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60 , S.D = 0.57) และสามารถพัฒนาสื่อทางการศึกษาที่นำไปใช้ในชั้นเรียนได้จริง ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58 , S.D = 0.55) ตามลำดับ

ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85 , S.D = 0.39) รองลงมา คือ ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัลประสบความสำเร็จ ($\bar{X}$ = 4.75 , S.D = 0.46) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายภาคกลางตอนล่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้น โดยใช้รูปแบบการประเมิน IPO Model ประกอบด้วย การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) และการประเมินผลผลิต (Output) ซึ่งประยุกต์ใช้กับรูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรม ตามแนวทางของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) สามารถสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 “การเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูผู้พัฒนาการคิดของนักเรียน”

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมมีความเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีขนาดเหมาะสม และความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่จัดกิจกรรม ทั้งอาจเกิดขึ้นได้จากการ

เตรียมความพร้อมก่อนการจัดโครงการ ตลอดจนการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท หรือลักษณะโครงการ โดยการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยนั้นเน้นที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความสะดวกต่อการใช้งานเพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์โครงการ และจำนวนเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าโครงการ สอดคล้องกับ สาครินทร์ จันทรมณี (2562) ที่ได้ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนบ้านพรบัว อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลการประเมินโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันทั้งการสนับสนุนเงินทุนอัตราค่าตอบแทนวิทยากรมีความเหมาะสม อัตราค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่และนักศึกษาช่วยงานมีความเหมาะสมและงบประมาณในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอ

ผลการประเมินกระบวนการ (Process) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะวิทยากรมีการเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น นำไปสู่ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับการสอน โดยการประเมินระดับความเหมาะสมของการดำเนินงานของโครงการได้พิจารณาจากประเด็นสำคัญ คือ คณะทำงานสามารถประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ดี และคณะทำงานตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ และการอบรมของวิทยากร วิทยากรตรงเวลา ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและวิทยากรให้ความรู้ในการฝึกอบรมอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ พุฒิพัฒน์ ทวีวีรพัฒน์ และสุมาลี สันติพลวุฒิ (2557) ที่ได้ประเมินประเมินผลการฝึกอบรมภายใต้การดำเนินงานการพัฒนาผู้ประกอบการให้เกิดธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ของหน่วยร่วม 7 หน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรม 7 กิจกรรมตามแบบจำลอง IPO กับทุกกิจกรรม ซึ่งผลการประเมินระดับความเหมาะสม ของการดำเนินงานโครงการ พบว่า คณะทำงานตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่และการอบรมของวิทยากร ซึ่งประกอบด้วย วิทยากร ตรงเวลา ใช้ภาษาเข้าใจง่าย และวิทยากรให้ความรู้ในการฝึกอบรมอย่างเต็มที่ ผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการประเมินผลผลิต (Output)

ด้านผลการเรียนรู้ พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด และอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผังวัฏจักร (A Circle or Cyclical Map) และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผังก้างปลา (A Fishbone Map) ตามลำดับ โดยภาพรวม ผลการประเมินผลผลิต (Output) อันนำไปสู่ด้านผลการเรียนรู้ (Learning)

ด้านพฤติกรรม (Behavior) พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีผลการประเมินด้านพฤติกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด และอิงมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประสบความสำเร็จ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ รายงานผลการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งผลการถอดบทเรียนของการศึกษาข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการ (2562) ที่ดำเนินกิจกรรม “การผลิตสื่อมัลติมีเดียพัฒนาการอ่าน

การเขียนและการคิดวิเคราะห์”ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มครูที่เข้าอบรม (PLC) โดยเฉพาะมีการแบ่งปันข้อมูลการเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูสู่การพัฒนาการคิดของนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม “การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา”

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมมีความเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีขนาดเหมาะสม และความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่จัดกิจกรรม ทั้งอาจเกิดขึ้นได้จากการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดโครงการ ตลอดจนการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท หรือลักษณะโครงการ โดยการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยนั้นเน้นที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความสะดวกต่อการใช้งานเพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์โครงการ และจำนวนเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าโครงการ

ผลการประเมินกระบวนการ (Process) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด โดยเฉพาะวิทยากรมีการเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น นำไปสู่ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับการสอน โดยการประเมินระดับความเหมาะสมของการดำเนินงานของโครงการ ได้พิจารณาจากประเด็นสำคัญ คือ คณะทำงานสามารถประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ดี และคณะทำงานตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ และการอบรมของวิทยากร วิทยากรตรงเวลา ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและวิทยากรให้ความรู้ในการฝึกอบรมอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับรายงานผลการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2562) ที่ดำเนินกิจกรรม “การสอนอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ด้วยกิจกรรมเชิงรุก” ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ด้านวิทยากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการประเมินผลผลิต (Output)

ด้านผลการเรียนรู้ พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะหลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ และพัฒนาสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สอดคล้องกับวิไลพร จันทรโพยม (2558) ได้วิจัยเรื่องการประเมินโครงการอบรม และพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ที่มีผลการประเมินความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูมีคะแนนวัดความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านพฤติกรรม (Behavior) พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมินด้านพฤติกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมผลการประเมินผลผลิต (Output) ด้านพฤติกรรม (Behavior) หลังเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น

พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะการสร้างสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ที่แท้จริง ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์การ (Results) พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประสบความสำเร็จ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ รายงานผลการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งผลการถอดบทเรียนของการศึกษาข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการ (2562) ที่ดำเนินกิจกรรม“ การผลิตสื่อมัลติมีเดียพัฒนาการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์” ภายใต้โครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มครูที่เข้าอบรม (PLC) โดยเฉพาะมีการแบ่งปันข้อมูลรูปแบบในการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสื่อของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ควรประเมินผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนา รูปแบบในการประเมินที่เหมาะสมกับกิจกรรมภายใต้โครงการในครั้งถัดไป

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีการใช้สื่อมัลติมีเดียทางการศึกษา (CAI) กับการสอนในชั้นเรียนปกติ

เอกสารอ้างอิง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2562). *รายงานผลโครงการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.

พิชิต ฤทธิจรรยา. (2557). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.

พุมพิพัฒน์ ทวีวีรพัฒน์ และสุมาลี สันติพลวุฒิ. (2557). *การประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาผู้ประกอบการให้เกิดธุรกิจ/ผลิตภัณฑ์ใหม่* ในปีงบประมาณ 2556. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิไลพร จันทโรไพยม. (2558). *การประเมินโครงการอบรม และพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

สาครินทร์ จันทรมณี. (2562). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนบ้านพรุบัว อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 11 (กันยายน - ธันวาคม):165-175.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ:สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา.